

– використання оздоровчих методик, які регулюють рухову активність, прийомів реабілітації розумової та фізичної працездатності.

Отже, використання здоров'язберігаючих технологій в системі освіти передбачає сформованість у зростаючої особистості вміння цінувати себе як носія фізичних, духовних та соціальних сил. Воно є важливою умовою формування в учнівської молоді активної життєвої позиції.

Враховуючи вищенаведе, можна констатувати, що знання, володіння і застосування здоров'язберігаючих технологій є важливою складовою професійної компетентності сучасного педагогічного працівника.

Література

1. Бойченко Т. Батькам про валеологію / Т. Бойченко, Н. Колотій, А. Царенко, Ю. Жеребецький та ін. К., 2000. 152 с.
2. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі / О. Ващенко, С. Свириденко. *Здоров'я та фізична культура*. 2006. №8. С.1–66.
3. Гримблат С.О. Здоровьесберегающие технологии в подготовке специалистов: учебно-методическое пособие / С.О. Гримблат, В.П. Зайцев, С.И. Крамской. Харьков: Коллегиум, 2005. 184 с.
4. Денисенко Н. Формування здорового способу життя учнів шкіл-інтернатів: теоретичний аспект / Н.Денисенко. *Дефектологія*. 2008. № 1. С.22–259.
5. Кириленко С.В. Розвиток педагогічних технологій формування культури здоров'я старшокласників. *Рідна школа*. 2003. №11 (886). С. 50–55.
6. Лозинський В. Техніки збереження здоров'я. К.: Главник, 2008. 160 с.
7. Свириденко С. Формування навичок здорового способу життя / С. Свириденко, О. Ващенко. *Початкова освіта*. 2007. №16. С. 12–15.

УДК 378.046

Джурило А.П.

кандидат педагогічних наук
старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
dzhurylo.ap@gmail.com

ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА НА ЯКІСТЬ ОСВІТНІХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Професійний розвиток педагога з метою вдосконалення якості освітньої діяльності – тема, що залишається незмінно актуальною в наукових колах. Орієнтири професійно-педагогічного розвитку тісно пов'язані з загальносвітовими та вітчизняними тенденціями змін у сфері освіти, її інноваційністю, в тому числі з появою нових підходів щодо оцінювання якості освіти і можливостей використання результатів цього оцінювання. Шкільні системи у всьому світі визнають, що якість викладання є найважливішим чинником у школі, що впливає на результати навчальних досягнень учнів, хоча і не єдиним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій доводить, що питання професійного та особистісного розвитку педагогічних кадрів є на часі. Різні аспекти цієї проблеми висвітлено у чисельних наукових розвідках вітчизняних дослідників. Так, професійний розвиток педагога вивчають Н. Клокар, В. Олійник, З. Рябова, О. Савченко, Т. Сорочан; проблеми розвитку професійної компетентності педагогічних кадрів на курсах підвищення кваліфікації розглядають – М. Войцехівський, І. Воротникова, Н. Ничкало, О. Пехота, Л. Сергеева. У контексті нашого дослідження значний інтерес викликають праці вчених про безперервну освіту й підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у системі післядипломної педагогічної освіти, зокрема даний напрям досліджують В. Бондар, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, А. Кузьмінський, Л. Лук'янова, В. Маслов, Н. Ничкало, В. Олійник, Н. Протасова, Л. Пуховська, С. Сисоєва, Т. Шамова. Проблему освіти у вимірі сталого розвитку вивчають В. Боголюбов, О. Бондар, Б. Данилишин, С. Дорогунцов, В. Міщенко, В. Підліснюк, Н. Рідей, О. Шевченко, Л. Шостак [1, с. 184].

Не менш актуальним це питання є і серед зарубіжних вчених, які розглядають проблему професійного розвитку вчителя крізь призму забезпечення якості освітніх результатів. Так, у квітні 2021 р. Eurydice опублікувало доповідь «Вчителі в Європі: кар'єра, розвиток та добробут» (Teachers in Europe: Careers, Development and Well-being) [2], в якій зроблено акцент на роботі, сталому розвитку, транснаціональній мобільності та добробуті педагогів в умовах пандемії та переходу на дистанційне навчання.

В даний час масштаб і різноманітність стандартизованих процедур моніторингу якості освіти дають великий матеріал, на основі якого можна і потрібно стимулювати професійний розвиток педагогів та більш раціонально організувати цей процес.

Система підвищення кваліфікації працівників освіти потребує особливих інформаційних продуктів, що будуть розроблені за результатами стандартизованих процедур оцінювання якості освіти. Основні напрями використання даних зовнішнього оцінювання якості освіти – виявлення педагогів та керівників, які найбільш гостро потребують підвищення своєї кваліфікації, діагностика наявних професійних прогалин в компетентностях вчителів як причин типових навчальних труднощів учнів. Для ефективного застосування виявлених показників якості освіти в процесі підвищення кваліфікації педагогів потрібний більш тісний контакт та партнерство структур післядипломної освіти з органами управління освітою і центрами оцінювання якості та розробки комплексних заходів щодо забезпечення цілеспрямованого вдосконалення компетентності працівників освіти. Наукоємність процесів розробки додаткових професійних програм підвищення кваліфікації з урахуванням результатів оцінки якості освіти передбачає розвиток науково-методичної та експертно-аналітичної діяльності установ підвищення кваліфікації. Необхідне підвищення гнучкості і мобільності інституцій підвищення якості, інституцій розвитку освіти, в тому числі за рахунок удосконалення практики консалтингового супроводу педагогів, які проходять

процедуру підвищення своєї кваліфікації, для успішного застосування ними освоєних компетенцій; застосування ефективних форм організації і сучасних методик; розвитку ресурсів і організаційних форм неформальної освіти, взаємодії з муніципальним рівнем управління і школою; безперервного професійного розвитку педагогічного колективу.

Вчителям потрібні різноманітні навички професійного розвитку, а також знання своєї тематики та досвід, щоб бути ефективним учителем. Подібно до того, як стрімкий розвиток технологій інтегрується у наше повсякденне життя, вони впливають на спосіб навчання учнів та викладання вчителів. Сучасні вчителі повинні бути компетентними не лише в базових навичках, а й у нових наборах компетенцій.

В Україні в умовах реформування загальної середньої освіти професійний розвиток педагога набуває підвищеної актуальності. Цей процес зазнав наступних трансформацій: принцип «Гроші ходять за вчителем» у фінансуванні підвищення кваліфікації; свобода вчителя у виборі місця, форм, видів та суб'єктів підвищення кваліфікації; відмова від централізованого оприлюднення програм підвищення кваліфікації. Наразі в Україні впроваджено єдиний підхід до застосування програми підвищення кваліфікації, у тому числі шляхом участі у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстеркласах незалежно від їхньої тривалості. Напрями підвищення кваліфікації передбачають: розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій; психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки; формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь; інклюзивне освітнє середовище та інклюзивне навчання, освіта дітей з особливими освітніми потребами.

У результаті дослідження було зроблено висновок, що людський капітал в сучасному світі є основним ресурсом розвитку будь-якої країни, фактором, що забезпечує її стабільність і прогрес. Україна потребує мобільних і висококваліфікованих фахівців, здатних приймати самостійні відповідальні рішення в умовах невизначеності мінливого світу, що, безумовно, висуває особливі вимоги до системи освіти. Аналіз напрямів модернізації освіти в Україні показує, що основною очікуваною зміною є досягнення нової якості освіти, яка буде відповідати основним факторам розвитку сучасного суспільства. У зв'язку з невідповідним європейським стандартам рівнем якості освіти за результатами зовнішніх оцінювальних заходів та інших процедур ідентифікації стану викладання різних дисциплін, робота над вирішенням завдань щодо підвищення кваліфікації педагогів з урахуванням оцінки їх професійної компетентності є надзвичайно актуальною.

Література

1. Толочко С.В. Професійний і особистісний розвиток педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти для сталого розвитку. *Педагогічні науки*. 2018. № 83, т. 2. С. 184–191.
2. European Commission/EACEA/Eurydice Teachers in Europe: Careers, Development and Well-being. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021.